

ناگهان شعر

سید حسن حسینی

به گونه‌ماه
نامت ز بانزد آسمان‌ها بود
و پیمان برادری‌ات
باجبل‌نور
چون آیه‌های عهد
محکم
توان راز رشیدی
که روزی فرات
بر لب‌ت آورد
وساعتی بعد
در باران متواتر پولاد
بریده‌بریده
افشاشدی
وباد

تورا با مشام خیمه‌گاه
در میان نهاد
و انتظار در بهت کودکانه حرم
طولانی شد
توان راز رشیدی
که روزی فرات
بر لب‌ت آورد
و کنار درکتو
کوزا ز کمر شکست

افشین علا ***

نبود غیر حرامی، به هر طرف نگرست
ولی خروش بر آورد: «یاری آیا نیست؟»
مخاطبش چه کسی بودور، عاشورا؟
به جز من و تو خطاب حسین با چه کسی ست؟
چه گفت با بشريت در آن دیار غریب
که قرن‌های پیاپی بشر شنیدو گریست؟
چه داند آن که به دلت خوش است، کیست حسین؟
چه داند آن که خموشی‌گزید، زینب کیست؟
چه کس به غیر ابوالفضل در جهان دانست
به وقت خون و خطر، معنی برادر چیست؟
دوام مسندونان است و نام، همت ما!
در این: مانه خدا را چه کس حسینی زیست؟
ستمز هر که ندنسر، نسب برد به یزید
شرف، اگر به جهان ماند، از حسین علی‌ست

مرتضی امیری اسفندقه

حسین بودو تو بودی، تو خواهری کردی
حسین فاطمه را گرم، مایوری کردی
غریب‌ت که نم‌اند حسین بی عباس
به جای خواهری آن جابر اداری کردی
گذشتی از همه چیز به پای عشق حسین
چه خواهری تو؟ برادر! که مادری کردی
تو خواهری و برادر، تو مادری و پدر
تو راه‌بودی و رهرو، تو رهبری کردی
پس از حسین، چه بر تو گذشت؟ و ارث در!
به خون نشستی و در خون شناوری کردی
به روی نیزه سر آفتاب را دیدی
ولی شکست نخوردی و سروری کردی
چیز خیمه‌ها که نزد خطبه‌ات به خفاشان
زبان گشود و روشن سخنوری کردی
زبان نبود، خود ذوالفقار مولا بود
سخن در دست بگویم، تو حیدری کردی
تویی مفسر آن رستخیز ناگاهان
یگانه قاصد امت! پیمبری کردی
بدل به آینه‌شد خاک کربلا با تو
تو کیمیاگری و کیمیاگری کردی
من از کجا و غزل گفتن از غم تو کجا؟
تو ای بزرگ! خودت در مهوری کردی

سید محمد امین موسوی

به لای لای غرورش اگر چه خواب‌شده
منم کسی که از آینه هم جواب‌شده
ن گفته‌ام به کسی در دهای قلبم را
گذشته از دوسه خط در دل، کتاب‌شده
سلام روزی دل زیر آزاره غم
سلام روشنی اطفال مستجاب‌شده
سلام حوصله محض باز آمده‌ام
منی که کل جهان بر سرم خراب‌شده
امید بسته به آغاز و سپیدی خویش
شیی که منتظر حکم آفتاب‌شده
شراب قصد حرم کرد بعد این همه سال
به چشم دید به دست شما گلاب‌شده
طلین نغمه نقاره خانه می‌گوید
که این کلاغ هم از زائران حساب‌شده
رواق و گنبدو گلدسته، روضه می‌خواند
واشک در دل چشم من آسیاب‌شده
ندار سید به عباس، اصغر متشنه‌ست
تمام خواهش اطفال خیمه‌آب‌شده
عموبلند شوقی تو نیستی عمه
دوباره مثل علی دست در طناب‌شده
عموبلند شواهل حرم ر سیده به‌شام
عموبلند شو که مجلس شراب‌شده...
عموبه خیمه نیامد، ولی به با با گفت
کنار علقمه شرمند ر باب‌شده

روایت عاشقانه‌ها در زندگی شهدای مدافع حرم

در سالروز شهادت مظلومانه شهید محسن حججی روز بزرگداشت «شهدای مدافع حرم» با زینب مولایی، نویسنده «دل‌تنگ‌نباش» نخستین کتابی که در زمینه مدافعان حرم به تقریظ رهبر انقلاب مزین شده است، هم کلام شدیم

ستاره منوچهری - دو دهه‌ای می‌شود که نویسندگان ادبیات دفاع مقدس به سراغ رزمنده‌ها و خانواده‌های شهید می‌روند و آثاری را در قالب خاطره نگاری پدید می‌آورند؛ آثاری که مخاطب هم از آن‌ها استقبال می‌کند و در مدتی کوتاه به چاپ‌های بالا می‌رسند. یکی از دلایل محبوبیت این کتاب‌ها، واقعی بودن روایت‌ها و زبان ساده و روان آن‌هاست. در سال‌های اخیر شهدای مدافع حرم نیز یاد و خاطره شهدای هشت سال جنگ تحمیلی را زنده کرده و نویسندگان باروایت زندگی و شهادت آنان، جان تازه‌ای به ادبیات پایداری و دفاع مقدس بخشیده‌اند. امروز ۱۸ مرداد، پنجمین سالروز شهادت شهید محسن حججی به دست نیروهای داعش در سوریه است؛ روزی که در تقویم ملی کشورمان، روز بزرگداشت شهدای مدافع حرم نام گرفت. به این مناسبت با زینب مولایی، نویسنده کتاب «دل‌تنگ‌نباش» که زندگی شهید روح... قربانی از شهدای مدافع حرم را روایت می‌کند، هم کلام شده‌ایم. روح... قربانی در ۱۳ آبان ۱۳۹۴ در شهر حلب سوریه به شهادت رسید. «دل‌تنگ‌نباش» اولین کتاب درباره شهیدان مدافع حرم است که به تقریظ رهبر انقلاب آر استه شده است. ایشان بر این کتاب نوشته‌اند: «بسمه تعالی. سلام و رضوان خدا بر شهید عزیز روح... قربانی. از همسر شهید باید تشکر شود به خاطر فرستادن این کتاب و از ایشان و خانم مولایی به خاطر تدوین این اثر».

چرا برای اولین کتابتان، نوشتن زندگی شهید قربانی را انتخاب کردید؟

شهید روح... قربانی همسایگی ما زندگی می‌کردند و وقتی از شهادت ایشان اطلاع پیدا کردم، با خانواده‌شان صحبت کردم و قرار شد این کتاب نوشته شود.

نگارش کتاب چقدر زمان برد و با چه چالش‌هایی در مسیر نگارش مواجه بودید؟

سال ۹۴، یک هفته بعد از چهل‌م شهید قربانی، کار را شروع کردم. حدود سه سال زمان برد و کتاب در سال ۹۷ به چاپ رسید. در این مدت مشکلات زیادی سر ا همان بود؛ برای مثال، مشکلاتی که به من مربوط می‌شد. چون اولین کارم بود و تجربه کافی نداشتم و دیگر این که خانواده شهید به ویژه همسرشان در روزهای شروع کار، خیلی آماده‌گی مصاحبه نداشتند. هنوز در سوریه جنگ بود و خیلی از هم‌زم‌های شهید در سوریه بودند و من گاهی بعضی از مصاحبه‌هایم را در بیمارستان می‌گرفتم. همین‌ها کار را مان‌بر کرد.

همسر شهید، همکار اصلی‌تان در این کتاب بودند؟
بله راوی اصلی هم ایشان هستند. همسر

آقا روح... پیش از فعالیت در نیروی قدس سپاه، دانشجوی رشته هنر بوده و خطاطی و نقاشی می‌کرده است. حتی در دوره‌ای در حوزه هنری مشغول به کار بوده است. این برآیم خیلی جالب بود.

استقبال از کتاب چطور بوده است؟

خیلی خوب بوده و به چاپ بیست و چهارم رسیده است. یک ماه بعد از چاپ کتاب در سال ۹۷، کتاب به دست حضرت آقا رسیده و ایشان چند خط برای ما تقریظ نوشتند که خرداد سال ۹۸ رونمایی شد.

چه احساسی داشتید؟

واقعاً نمی‌توانم بگویم چه حالی داشتیم. برای من و خانواده شهید اتفاق بزرگی بود و خیلی خوشحال شدیم و باورمان نمی‌شد. این کتاب اولین کتاب مدافعان حرم است که از حضرت آقا تقریظ گرفت.

پیشنهاد ساخت فیلم یا سریال بر اساس کتاب «دل‌تنگ‌نباش» داشته‌اید؟

متأسفانه تا الان پیشنهاد نداشته. خودم خیلی پیگیر بوده‌ام و به حوزه هنری ر فتم و به سازمان اوج هم پیشنهاد دادم، ولی هنوز اتفاقی نیفتاده است.

از شما به تازگی کتاب «قاسم حاج قاسم» هم منتشر شده است؛ درباره این کتاب بفرمایید.
این کتاب هم در دی‌ماه ۱۴۰۰ در انتشارات

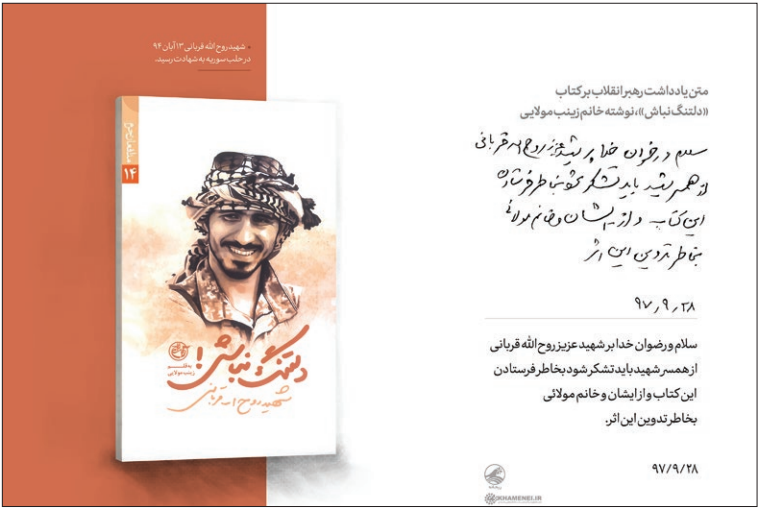
اولین هدیه‌ای که شهید برای همسرش می‌خرد «هشت کتاب»

سهراب سپهری است. همسر شهید وقتی ایشان در مأموریت بوده، روی یک گلبیگ بیتی از حافظ را می‌نویسد: «آن چنان مهر توام در دل و جان جای گرفت / که اگر سر برود از دل و از

جان نرود» و این را الای کتاب سهراب می‌گذارد. همسر شهید روایت می‌کند

که نمی‌دانم آقا روح... این را کی دیده و پشتش نوشته بود: «عشق من، دل‌تنگ‌نباش»

روایت فتح به چاپ رسید و این‌گر زندگی شهید وحید زمانی‌نیا، جوان‌ترین محافظ شهید قاسم سلیمانی است. این کتاب روایت داستانی دارد و به چاپ دوم رسیده است. بعد از شهادت شهید زمانی‌نیا، عکسی از او در کنار شهید روح... قربانی منتشر شد. بعد متوجه شدیم که این دو با هم دوست و هم‌کلاسی و هم‌زم بوده‌اند. با خانواده‌شان صحبت کردم و گفتیم چون ایشان از دوستان شهید قربانی هستند، دوست دارم زندگی‌شان را بنویسم. آن‌ها هم پذیرفتند و همکاری کردند.

مهدی قزلی، نویسنده و مستند نگار تشریح کرد

نقشه راه برای داستان نویسی دینی

حوزه گفت: «روش‌های دیگری برای این که بتوان متن و روایت را جذاب کرد، وجود دارد. به عنوان مثال، یکی این که از اصل ماجرا و خود معصوم فاصله بگیریم. این اتفاقی است که به شکلی در فیلم «سفیر» می‌افتد. در این فیلم کسی را می‌بینیم که از بیرون حسی دارد. او را می‌بینیم و می‌شنویم و نه قصه معصوم را! قصه معصوم در حاشیه است. البته قصه معصوم به معنای محتوایی اصل است، اما به معنای دراماتیک در فرع ماجرا قرار می‌گیرد». این مستندنگار با اشار به داستان وهب بن عباد... بن حباب کلبی از شهدای واقعه کربلا و یاران امام حسین (ع) گفت: «منابع، وهب را جوانی مسیحی دانسته‌اند

حوزه گفت: «روش‌های دیگری برای این که بتوان متن و روایت را جذاب کرد، وجود دارد. به عنوان مثال، یکی این که از اصل ماجرا و خود معصوم فاصله بگیریم. این اتفاقی است که به شکلی در فیلم «سفیر» می‌افتد. در این فیلم کسی را می‌بینیم که از بیرون حسی دارد. او را می‌بینیم و می‌شنویم و نه قصه معصوم را! قصه معصوم در حاشیه است. البته قصه معصوم به معنای محتوایی اصل است، اما به معنای دراماتیک در فرع ماجرا قرار می‌گیرد». این مستندنگار با اشار به داستان وهب بن عباد... بن حباب کلبی از شهدای واقعه کربلا و یاران امام حسین (ع) گفت: «منابع، وهب را جوانی مسیحی دانسته‌اند

تنوع تکنیک‌ها

به گفته قزلی، با تغییر زاویه دید و انتخاب زمان و مکان و شخصیت مجوری شاید بتوان در حوزه داستان نویسی ائمه (ع) ورود کرد. روش دیگری هم وجود دارد که توسط روضه‌خوان‌ها انجام

به گفته قزلی، با تغییر زاویه دید و انتخاب زمان و مکان و شخصیت مجوری شاید بتوان در حوزه داستان نویسی ائمه (ع) ورود کرد.

روش دیگری هم وجود دارد که توسط روضه‌خوان‌ها انجام می‌شود. آن‌ها چیزی به اسم زبان حال داشتند و می‌گفتند زبان حال. یعنی این که این حرف امام نبود، بلکه بر داشت روضه‌خوان‌ها انجام می‌شود. آن‌ها می‌توان با زبان حال این کار را بنویسید، باید مواظب باشید که هر جمله امام حسین (ع) چه بوده است».

آن‌ها چیزی به اسم زبان حال داشتند و می‌گفتند زبان حال. یعنی این که این حرف امام نبود، بلکه بر داشت روضه‌خوان‌ها انجام می‌شود. آن‌ها می‌توان با زبان حال این کار را بنویسید، باید مواظب باشید که هر جمله امام حسین (ع) چه بوده است».

گفت و گو

ضعف جدی در ادبیات دینی کودکان و نوجوانان

رئیس اندیشکده ادبیات پایداری گفت: در حوزه ادبیات دینی کودک و نوجوان کم‌کاری کرده‌ایم و نیاز داریم که نویسندگان و نهادهای مرتبط با آموزش کودکان وارد این حوزه شوند.

محمدرضا سنگری در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان این که بخش قابل توجهی از کتاب‌های تولیدی در کشور در حوزه کودک و نوجوان است، افزود: هم‌اکنون، فعالیت‌ها در این زمینه بسیار زیاد است؛ مثلاً مجموعه‌ای که درباره اصحاب ابا عید... (ع) با تصویرگری‌های بسیار مناسب پرویز امینی منتشر شده است. اما به گمانم هنوز ضعف‌های جدی در حوزه ادبیات کودک در این زمینه داریم، متأسفانه کارهای بایسته و شایسته‌ای که باید در باب عاشورا انجام شود و نسل امروز کودک و نوجوان را تغذیه کند، اندک است.

سنگری توضیح داد: در کشور، مجموعه‌هایی مثولی ادبیات کودک و نوجوان هستند که شاخص‌ترین آن‌ها آموزش و پرورش است. آموزش و پرورش چند انتشارات دارد؛ یکی منادی تربیت و دیگری انتشارات مدرسه که باید بیشتر تلاش کنند. تاجایی که اطلاع دارم کسانی که مسئولیت انتشارات مدرسه را برعهده دارند، افرادی هستند که با تاریخ اسلام آشنا نیستند. باید این‌ها بیشتر به میدان بیایند و در این زمینه برنامه‌ریزی کنند. رئیس اندیشکده ادبیات پایداری ادامه داد: این مجموعه‌ها صاحب‌نظران و نویسندگان را دعوت کنند تا درباره مسائل گفت‌وگو کنند و ببینند از چه زوایای جدیدی می‌توان به عاشورا پرداخت. همچنین، کانون پرورش فکری چند کار در این زمینه انجام داده است اما باید گام‌های بلندتری بردارد. توصیه می‌کنیم این مجموعه‌ها فعال، سعی کنند کتاب‌های مناسب‌تر و قوی‌تری چه به لحاظ و چه ادبی و چه از نظر اعتبار تاریخی ارائه کنند.

تولید آثار عاشورایی نیازمند مطالعه و پژوهش
سنگری درباره آسیب‌هایی که کتاب‌های عاشورایی را تهدید می‌کند، جامعه ما هنوز، بیشتر بر اساس شنیده‌ها عمل می‌کند نه مطالعه. برخی از شاعرانی که شعر می‌گویند یا متنی می‌نویسند، همان چیزی را که شنیده‌اند مطرح می‌کنند. در حالی که ما به مطالعه دقیق و پژوهش نیاز داریم و باید به این موضوع بپردازیم. نسل امروز، نسل مطالعه‌گر و نسل روشنی است و قابل قیاس با نسل ۵۰ سال و صدسال پیش نیست.

پرسشگری نوجوان امروز

این نویسنده و پژوهشگر تاکید کرد: صدسال پیش اهل منبر، هر چه می‌گفتند و هر مسئله‌ای را که مطرح می‌کردند، مردم می‌پذیرفتند؛ اما امروز نوجوان ما پرسشگر است. اگر مسئله‌ای را مطرح می‌کنید، سؤال می‌کند و برایش دلیل و سند می‌خواهد. در نتیجه لازم است کتاب‌های ما از اتقان و استحکام برخوردار باشند. البته هنوز برخی از مجموعه شعرها و کتاب‌هایی که سرگذشت و وقایع کربلا را طرح می‌کنند، بنیاد و اساس قوی ندارند، آمیخته با تحریفات هستند و افزوده‌ها در آن‌ها بسیار زیاد است که باید مراقب بود.

خبر

درگذشت دختر ملک الشعرای بهار

«ملک پروانه بهار»، دختر ملک الشعرا بهار، شاعر و ادیب نام‌آور ایرانی در ۹۴ سالگی بر اثر کبولت سن در ایالت کالیفرنای آمریکا درگذشت. به گزارش ایرنا به نقل از ایبندپندنت، غزل جمشیدی، خواهرزاده ملک پروانه بهار با انتشار عکسی در صفحه اینستاگرامش، این خبر را با شعری از آن ادیب بزرگ اعلام کرد که «آن شمع دل افروز من از خانه من رفت، پروای گلم نیست که پروانه من رفت». پروانه بهار که نام کاملش «ملک پروانه» است در سال ۱۳۰۷ به دنیا آمد و پس از ملک هوشنگ، ماه‌ملک و ملک‌دخت، چهارمین فرزند محمدتقی بهار بود. او یک برادر و یک خواهر کوچک‌تر به نام‌های ملک‌مهراد و ملک‌چهره‌زاد هم دارد. مهرداد بهار، متولد ۱۳۰۸، خود نویسنده و پژوهشگری شاخص بود و در آبان ۱۳۷۳ پس از ابتلا به سرطان خون درگذشت. با درگذشت پروانه، حالا فقط ششمین و کوچک‌ترین فرزند ملک‌الشعرای یعنی ملک‌چهره‌زاد از او به‌یادگار مانده است که در تهران زندگی می‌کند.